MAKROøkonomi

Kapitel 4 - Betalingsbalancen

Vejledende Besvarelse

Opgave 1

I et år er der følgende transaktioner mellem Danmark og udlandet (i mia. kr.)

Eksport af varer (fob)	450
Import af varer (fob)	425
Indtægter fra søtransport	125
Udgifter til søtransport	87
Indtægter fra anden transport	30
Udgifter til anden transport	20
Rejseindtægter	25
Rejseudgifter	32
Indtægter fra andre tjenester	62
Indtægter fra andre tjenester	68
Aflønning af ansatte fra udlandet	5
Aflønning af ansatte til udlandet	11
Formueindkomster fra udlandet	120
Formueindkomster til udlandet	135
Indtægter fra EU mm	18
Udgifter til EU, ulandshjælp mm	45
Kapitaloverførsler fra udlandet, netto	1
Låntagning i udlandet (salg af danske værdipapirer mm)	40
Salg af udenlandske værdipapirer	5
Udenlandske selskabers direkte investeringer i Danmark	12
Afdrag på lån til udlandet	45
Køb af udenlandske værdipapirer	10
Danskeres direkte investeringer i udenlandske selskaber	18

1. Du bedes opstille den samlede betalingsbalance, idet du bruger skemaet som i tabel 4.1 i bogen.

	Indtægter	Udgifter	Nettoindtægter	
Varebalancen	**450**	**425**		**25**
Tjenestebalancen	**242**	**207**		**35**
heraf søtransport	125	87	38	
anden transport	30	20	10	
rejser	25	32	-7	
andre tjenester	62	68	-6	
Løn - og formueindkomst	**125**	**146**		**-21**
heraf aflønning af ansatte	5	11	-6	
formueindkomst	120	135	-15	
Løbende overførsler	**18**	**45**		**-27**
Løbende poster	**835**	**823**		**12**
Kapitaloverførsler fra udlandet netto				**1**
Nettofordringserhvervelse				**13**
Finansielle transaktioner netto fra udlandet				**-16**
heraf låntagning i udlandet netto	40	45	-5	
salg af udenlandske værdipapirer, netto	5	10	-5	
udenlandske selskabers dir. investeringer i Danmark, netto	12	18	-6	
Forøgelse af Nationalbankens valutareserve				**-3**

2. Du bedes beregne overskuddet på de løbende poster og fordringserhvervelsen netto og forklare forskellen på de to begreber.

   Som det fremgår ovenfor er der et overskud på de løbende poster på kr. 12 mia. og et overskud på nettofordringserhvervelsen, der er den samlede konsolidering overfor udlandet på kr. 13 mia.

   Forskellen på de løbende poster og nettofordringserhvervelsen er de såkaldte kapitaloverførsler fra udlandet, netto. Det er danskere, der arver i udlandet og udbetalinger af forsikringserstatninger mm. I dette år er der indtægter på den konto på kr. 1 mia.

3. Hvor store er de finansielle transaktioner fra udlandet, netto

   Som det ligeledes fremgår ovenfor er der nettoudgifter på kr. 16 mia.

4. Er valutabeholdningen ændret?

   Men en nettofordringserhvervelse på kr. 13 mia. og finansielle nettoudgifter på kr. 16 mia. er der tæret kr. 3 mia. på Nationalbankens valutareserve.

5. Ved starten af det pågældende år var der en udlandsgæld på 35 mia. kr. Hvor stor var den ved udgangen af året, idet der forudsættes uændrede børs- og valutakurser.

   Der vil være en udlandsgæld på kr. 35 mia. minus konsolideringen (nettofordringserhvervelsen) på kr. 3 mia. altså en udlandsgæld ultimo året på kr. 32 mia. kr.

6. Antag at Danmark har nettotilgodehavender i udlandet i form af aktier på 400 mia. kr. og et nettotilgodehavende til udlandet i obligationer på et tilsvarende beløb. Hvorledes vil et finanskrise, der medfører faldende aktiekurser på alle verdens børser og lavere rente (og dermed stigende obligationskurser) påvirke udlandsgælden?

   Da Danmark har et nettotilgodehavende i aktier medfører faldende aktiekurser, at udlandsgælden alt andet lige stiger. Da vi har en nettogæld i obligationer trækker stigende obligationskurser i samme retning.

   Finanskrisen vil således alt andet lige forøge den danske udlandsgæld – i hvert fald indtil kurserne atter retter sig.

Opgave 2

Nedenstående figur viser udviklingen på betalingsbalancens løbende poster i løbende kvartaler i 2006 og 2007 både samlet og opdelt på løbende poster varer, løbende poster tjenester, løbende poster løn og formueindkomst, løbende poster andre overførsler.

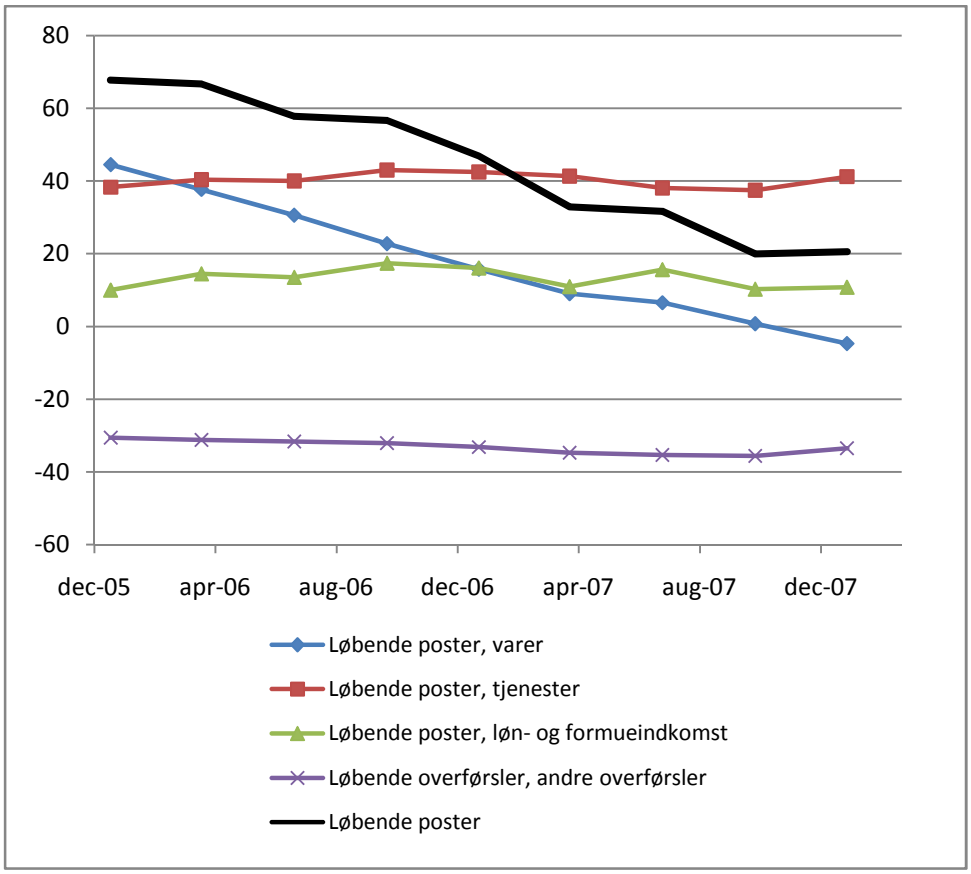

1. Du bedes kommentere udviklingen på betalingsbalancen i denne periode

- *Der var et markant faldende overskud på de løbende poster fra knap 70 mia. kr. til ca. 20 mia. kr.*
- *Faldet i de løbende poster skyldes et fald i varebalancen (handelsbalancen), hvor der nu er underskud.*
- *At der fortsat er overskud på den samlede betalingsbalance skyldes, at der fortsat er et overskud på ca. 40 mia. kr. på tjenestebalancen.*
- *samt et overskud på formueindkomst på omkring på godt 10 mia. kr.*
- *Derimod trækker et underskud på anden løbende overførsler (EU, gaver mm) på ca. 30 mia. kr. overskuddet på de løbende poster ned.*

Opgave 3

I et land er der givet følgende størrelser i nationalregnskabet (alle i markedspriser).

Privat forbrug (C)	145
Private bruttoinvesteringer (I)	35
Offentligt forbrug og investeringer (G)	100
Eksport af varer og tjenester (X)	155
Import af varer og tjenester (Z)	150
Privat bruttoopsparing (S)	30
Løn og formueindkomst og andre overførsler fra udlandet, netto (LFO)	5

Du bedes beregne

1. Nettoeksporten

   Nettoeksporten NX beregnes som eksporten minus importen, 155 – 150 = 5

2. Bruttonationalproduktet

   BNP beregnes ud fra forsyningsbalancen som
   BNP = C + I + G + NX = 145 + 35 + 100 + 5 = 285

3. Disponibel bruttonationalindkomst i markedspriser

   Disponibelt BNI kan beregnes som BNP + LFO = 285 + 5 = 290

4. Saldoen på de offentlige finanser

   For at beregne saldoen på de offentlige finanser må skatterne T beregnes som
   Disponibel BNI – C – S = 290 – 145 – 30 = 115.
   Derefter kan saldoen på de offentlige finanser (T – G) beregnes som 115 – 100 = 15.
   Der er således overskud på de offentlige finanser

5. Det private opsparingsoverskud

   Det private opsparingsoverskud S – I beregnes som 30 – 35 = -5.
   Der er således et privat opsparingsunderskud. Det tyder på en økonomi i højkonjunktur, der investerer forholdsvis meget.

6. Saldoen på betalingsbalancens løbende poster
   a. Set fra nettoeksportsiden
      Fra nettoeksportsiden kan BB opgøres som NX + LFO = 5 + 5 = 10

   b. Set fra opsparingssiden
      Fra opsparingssiden kan BB opgøres som (S – I) + (T – G) = -5 + 15 = 10